

Mål 16:

FRED OG RETTFERDIGHET

Noen mennesker lever i velfungerende rettsstater med ytringsfrihet og stemmerett. Andre lever i stater med utstrakt korrupsjon og vanstyre og har kanskje ikke engang blitt tildelt en fødselsattest. Noen lever et trygt liv uten overgrep. Andre lever i konstant frykt for vold. Bærekraftsmålet om fred og rettferdighet er kanskje det mest omfattende av alle de 17 bærekraftsmålene. Ifølge dette målet skal verdenssamfunnet fremme fredelige og inkluderende samfunn, sikre rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer.

Ett av delmålene under bærekraftsmål nummer 16 er å oppnå en betydelig reduksjon i alle former for vold og andelen voldsrelaterte dødsfall i hele verden. Verdens helseorganisasjon definerer vold som forsettlig bruk av eller trussel om fysisk makt eller tvang, rettet mot en selv, andre enkeltpersoner eller en gruppe. For å regnes som vold må handlingen resultere i, eller ha høy sannsynlighet for å resultere i, død, fysisk eller psykisk skade eller mangelfull utvikling. Vold utøves i svært ulike sammenhenger: vold i nære relasjoner, vold mot barn, seksuell vold, blind vold, krig, terror, tortur og andre menneskerettighetsbrudd. Det er åpenbart at det må jobbes på mange nivåer om vi skal klare å redusere volden. Vi skylder alle som opplever vold på kroppen, å gjøre alt vi kan for å nå dette målet.

Teologisk refleksjon

Fred og rettferd er nøkkelord i Bibelen. Svært ofte opptrer de sammen som en påminning om at det ikke finnes noen rettferdighet uten fred og heller ikke fred uten rettferdighet. Begge forutsetter relasjoner preget av åpenhet og omsorg: «Miskunn og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred skal kysse hverandre» (Salme 85,11).

Både fred og rettferdighet er ifølge Bibelen trygt ankerfestet i Guds omtanke for skaperverket. «Herren er nådig og rettferdig, vår Gud er barmhjertig» (Salme 116,5). I bibelsk forstand er rettferdighet ikke et kaldt juridisk prinsipp som handler om skyld og straff, men det er innsats for å verne om menneskeverdet og sikre rammer for et godt og meningsfullt liv. Tilsvarende er fred mer enn fravær av krig; det hebraiske ordet *shalom* uttrykker harmoni, velferd og glede i gode og trygge relasjoner.

På den bakgrunn beskriver Paulus rettferdighet og fred som kjennetegn på Guds rike (Romerne 14,17), det Jesus brakte nær og troen gir del i. Samtidig er de verdier vi er kalt til å fremme og kjempe for, motivert av håpet om at de ved tidens ende skal virkelig gjøres fullt ut. «Etter hans løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor» (2 Peter 3,13).

Spørsmål

- Hva kjennetegner den bibelske forståelsen av fred og rettferdighet sammenlignet med den vanlige bruken av disse begrepene?
- Drøft utsagnet: «Det finnes ingen virkelig fred uten rettferdighet og ingen virkelig rettferdighet uten fred.» Bruk gjerne konkrete eksempler fra tiden vi lever i.

Utfordringer

Har dere forslag til ting som kan gjøres for å hjelpe mennesker som opplever vold i nærmiljøet?

Finnes det noe vi her i Norge kan gjøre for å bekjempe vold andre steder i verden, enten det er krig, menneskerettighetsbrudd eller andre typer voldsutøvelse?

Bønn

*Fredens Gud,
vi ber om at alle som er utsatt for vold og overgrep,
må reises opp og finne fred
Bevar våre hjerter
og styrk institusjonene som bevarer retten iblant oss.
Led våre føtter inn på fredens vei.*

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.